

האדם

כבוד ויקרא פקודי אדם

כבוד

ויקרא פקודי אדם

ויבאו כל איש אשר נשאו לבו

וכל אשר נדבה רוחו אתו הביאו את תרומת ה' (לה, כא).

פסוק זה פירש רבינו חיים יוסף דוד אזולאי החיד"א באופן נפלא. כידוע בטבע בני האדם, פעמים מתעורר בלבם הרצון לקיים מצווה, אולם לאחר זמן הדעת מתקררת, ולבסוף אין האדם עושה את המצווה כבשעה ראשונה שחשב עליה. כגון אדם השומע על משפחה הנצרכת לעזרה, בביתם אין כל והעניות מרובה.

6 לבו הרחום מתעורר ובלבו עוברת מחשבה לתת להם צדקה בסכו לאחר זמן מה מתרגל הוא למחשבה, ואף נותן צדקה למשפחה, או הסכום שעליו חשב בשעה ששמע את עניים הרב... לא כן היה במשכן. התורה משבחת את התורמים לבניית המשכן "כל איש אשר נשאו לבו וכל אשר נדבה רוחו אתו הביאו ה'".

בני ישראל קיימו למעשה את אשר חשבו להביא בראשונה!

(2) אם הקנין
מה
ע"י ר"מ

1 עת. נראה לי ללמד את הנדבכים נדבות לכנין ארצינו הקדושה. שיאמרו בשעת הפרשה: הריני נותן נדבה זו לצורך בנין ארצינו. לקיים בזה מצות עשה דישוך הארץ. שצונו הבורא כל עולמים לתקן את שרשו במקום העליון. וכזה תישרה על הנדבה קדושה דלעילא. ולא יהיה כח לסט"א לעשות איזה קלקול במעשה הבנין ולא להיות לו חלק בזה. והכל יעשה בקדושה וכפי רצון העליון. ומקור לזה למדתי מדברי ה"מגיד מישרים" (בפרשת תרומה¹¹⁷⁸). שכתב בזה"ל: "והלא בפרשתא קדישתא דא אמר 'ועשו לי מקדש'¹¹⁷⁹, וכן אמר ויקחו לי תרומה¹¹⁸⁰, למירמו דבמילי קדישא איבעי למימר האי מלה לקדושה. בכל עובדא די עבד לימא הכי: האי לשם קדושה. כי היכי דבעי כנורסייא דמניחין בכרית מילה לשם אליהו. דאיבעי לימא: האי כנורסייא לאליהו".¹¹⁷⁹ עכ"ד המלאך שהגיד לרבינו הכי. ונראה לי להוסיף, דעל זה רמז רש"י ז"ל בדבריו, שכתב על "ויקחו לי¹¹⁸⁰ — לי לשמי". היינו, שיאמר בשעת הפרשת המעות, וכמו שכתב רש"י על "תרומה"¹¹⁸⁰ — "יפרישו לי ממנו נדבה". היינו, דבשעת הפרשה זו יאמר בפיו: הריני מפריש זאת לשם קדושת המשכן. ודברי רבינו רש"י עולים בקנה אחד עם דברי המלאך.

6 שוב מצאתי בשל"ה (כשער האותיות אות א'¹¹⁸¹), שהביא בשם ה"ראשית חכמה" (שער אהבה פרק ט'), שהביא מהזהר¹¹⁸² שכתב בזה"ל: "חא חזי, וכל הנשים אשר נשא לבן¹¹⁸³ כשעתא דהוי עבדין עבדתא הוו אמרין: דא למקדשא, דא למשכנא, דא לפרוכתא. וכן כל אינון אומנן. בגין דתשרי קדושה על ידיהו ואתקדש היא עבדתא, וכד סליק לאחריה בקדושה סליק", עכ"ד¹¹⁸⁴. וכן הביא עוד זהר¹¹⁸⁵ ח"ל: "א"ר אליעזר: ככל עובדי דבר נש, בעי ליה דליהו כולהו לשמא קדישא. לאדכרא בפומיה שמא קדישא על כל מה דאיהו עביד, דכולא הוא לפולחנא, ולא לישרי עלוי סטרא אחרא. בגין דאיהו זמין תדיר לגבי בני נשא, ויכול לאשראה על היא עבדתא", עכ"ל¹¹⁸⁶. ועיי"ש בשל"ה שכתב, שיאמר ככל פעולה: "לשם יחוד קב"ה ושכינתיה ע"י ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל". וכל זה הוא כדברי המגיד הנ"ל.

26 על כן, ראוי לעשות כמו שאמרתי בכל נדבה שמפרישין לצורך בנין הארץ. ומה גם אם כל פועל או תחורש או הוורע וכדומה מן הפעולות. יאמר קודם הפעולה שעושה כנ"ל, ויעשה בזה תיקון גדול, ולא יהיה כח לחיצוניים לאחז בשום פעולה מפעולת בעלי המלאכה שעוסקים בבנין וכישוב הארץ.

31 אך צריך לדעת, דכל מה שאמרתי אינו מעכב בגוף המצוה של הישוב. ואף העובד ופועל סתם, אף בלי אמירה כנ"ל וכלי כוונה כלל — קיים כל מצוות עשה הנ"ל. וכן משמע מדברי ה"אור החיים" שהבאתי לעיל באות ל'¹¹⁸⁷. וכמו שקיי"ל שבמקום שאיכא מעשה — אין הכוונה מעכבת, ואפילו מצוה הבאה בעבירה אינה מוּזקה היכא שהמעשה כבר נעשה ואי אפשר למיהדר, וכמו שכתב הרשב"א (ביבמות דף ק"ג, עיי"ש)¹¹⁸⁸. אך למצוה מן המובחר, בודאי נכון לעשות כמו שכתבתי, ויחלקם עילאה לעילא ולתתא, אמן כן יהי רצון. ודוק

1

(5) מלך הכהן

(3) אלהי

1 ולמען הבין את הדברים צריכים לנו לבאר יסוד גדול הנראה לנו מן התורה ומדברי חז"ל.

באלישע כתוב: "ויאמר לגיחזי חגור מתניך וקח משענתי בידך ולך וגו' ושמת משענתי על פני הנער" (מלכים ב' ד טז). ויש להבין מהו הכח שיש למשענת החיות את הנער, והרי רק לאלישע נתן ד' את הכח להחיות מתים. ומזה אנו למדין כחו של אדם, שבידו להחדיר בבול עץ דומם כח של החיית מתים. ואמנם כשם שביד האדם לעשות כן, כך ביד האדם לבטל כח זה, שכן אלישע נתן כח תחית המתים במשענת, ובא גיחזי וביטלו ממנה, וכך אמרו חז"ל (ילקוט רמז רכה, הובא בר"ק שם): "גיחזי היה הדבר כשחוק בעיניו, וכל אדם שהיה פוגע בו היה מדבר עמו ואומר לו, התאמין שהמטה הזה מחיה את המתים? לפיכך לא עלתה בידו", על ידי הליצנות פקע כח תחית המתים מן המשענת.

11 ובגמ' (נמא לח א) איתא: "כשהלך ניקנור להביא דלתות מאלכסנדריא של מצרים, בחזירתו עמד עליו נחשול שבים לטבעו, נטלו אחת מהן והטילו לים, ועדיין לא נח הים מזעפו, בקשו להטיל את האחרת, עמד הוא וכרכה [חיבקה, רש"י] אמר להם הטילוני עמה, מיד נח הים מזעפו, והיה מצטער על חברתה, כיון שהגיע לגמלה של עכו, היתה מבצצת ויוצאה מתחת דופני הספינה וכו', לפיכך כל השערים שהיו במקדש נשתנו להיות של זהב [כשהשעירור], חוץ משערי נקנור מפני שנעשו בו נסים".

מסירות נפשו של נקנור נתנה כח בשערים שיצופו בנס על פני המים וילוו את הספינה למחוז חפצה, כשם שע"י מסירות הנפש של נקנור נח הים מזעפו [וכח תחיית המתים שהיה לאלישע ג"כ ע"י מסירות נפש באה להם (ראה שמ"ר פ"ד, ועיין מאמר עג מה שנתבאר בה)].

ומצאנו בהר המוריה שנתקדש לעולמי עד על ידי העקידה, ויש להתבונן, הרי הר סיני, אף שנגלה עליו הקב"ה, לא נתקדש לדורות וחול הוא, וכמו שנאמר (שמות י"ג): "במשוך היבל המה יעלו בהר", ומפני מה הר המוריה נתקדש לעד. אלא הוא

16 הדבר אשר דברנו, שכיון שנתן אאע"ה את כל לבו במעשה העקידה ומסר נפשו לעשות רצון בוראו, נעשה על ידי זה ההר - הדומם - קודש לעד. ואחז"ל (מ"ר שה"ש עה"פ לריח שמנין טובים) שר' יהושע כשראה את האבן שישב עליה רבי אליעזר נישק אותה ואמר האבן הזאת דומה להר סיני וזה שישב עליה דומה לארון הברית. והרי אבן מהר סיני ודאי לא היה מנשק, שכבר אין בה שום קדושה וחול היא. אלא שר' אליעזר בעת לימודו הכניס שם את נפשו - את כל כוחותיו, ועל ידי כן נתעלה ונתקדש המקום להיות כהר סיני בשעתו, והרי הוא "קודש קדשים" לעד כמו הר המוריה.

וענין נפלא בזה מצאנו בפרשת סוטה, שהיו בודקין אותה אם היא טמאה, וחבדיקה היתה מעשה נסים, ומן המים שהיו בכיור היתה נעשית, ועיין רש"י (שמות ח ט) שכתב בטעם הדבר: "והיה משה מואס בהן [במראות הצובאות] מפני שעשוין ליצה"ר, אמר לו הקב"ה, קבל, כי אלו חביבין עלי מן הכל, שעל ידיהם העמידו הנשים צבאות רבות במצרים וכו', ונעשה הכיור מהם שהוא לשום שלום בין איש לאשתו, להשקות ממים שבתוכו למי שקינא לה בעלה", הרי שעל ידי כוונתם הטהורה של הנשים לבנות את כלל ישראל ולפרות ולרבות נכנס בכיור שנעשה מן המראות כח נפלא זה, שעל ידו בודקין את הסוטה, והוא המשכן שלום בין איש לאשתו. כמה גדול הוא האדם, שעל ידי טהרת לבו בכוחו לקחת דבר מאוס ולהכניס בו קדושה בה רבה עד שהוא נעשה "חביב מן הכל", וניתן בו הכח לשום שלום בין איש לאשתו.

ז דים וגו' והותר. הם נ' דברים הפכים, אם דים אינו הומר, ואם הומר אינו דים, וכאן אין מקום לומר לא זו אף זו, ללד ששניהם סוג אחד ובמיה אחת זו, ואין דרך לעשות סוג אחד נ' סוגים כי יש נשמת הכמשה. ועוד לא היה צריך לומר דים, אלא והמלאכה היתה הומר לכל המלאכה. ועוד כל הכתוב מיותר שהרי אמר למעלה (פסוק ה) מרבים העם להביא מדי העטרה למלאכה, ושפיטה שלא אמרו כן עד ששערו, ומה צריך עוד לומר והמלאכה וגו': ואולי שישיעו הכתוב סיבת בני ישראל בעיני המקום, כי ללד שהביאו ישראל יותר משיעור הצריך, חש ה' לכבוד כל איש שטרפו והביאו ונתנם כל המונח בים ה' במלאכת המשכן, מה שיעור הכתוב, והמלאכה אשר לזו ה'

לעשות נמשכן הספינה להכנס כחוכה כל המלאכה שעשו בני ישראל, הגם שהומר, פירוש שהיה יותר מהצריך הספינה המקבל לקבל יותר משיעורו על ידי נס: או על זה הדרך והמלאכה שהביאו היתה דים, לא חקר 16 ולא יומר, הגם שהיתה יותר כפי האמת, והוא אומר והומר כי נעשה נס ולא הומר:

(4) מלך הכהן

לו, א ויעש בצלאל את הארון. מה דלא כתוב בכולהו בצלאל, משום שאר דברים עשו גם אחרים בבית עולמים, וכן בבית שני ולעתיד. אבל ארון משנגנו, עוד לא עשו אחר כי אין לעשות לוחות אחרים, ורק ארון בצלאל הוא שקיים לדורות ולא אחר. דו"ק. ואולי דהקפיד הכתוב שלא יעשו לדורות ארון וכרובים רק זה שעשה בצלאל. ונמכו עוד דאמרו (ימא כא, א): בשעה שנכנסו גויים להיכל ראו כרובים המעורבים זה בזה, (הוציאונו לשוק ואמרו ישראל הללו שברכתן ברכה וקלחתן קללה) יעסקו בדברים הללו? מיד הזילום. וכזה דרשו במכילתא על (שמות כ, ב) "לא תעשו (את) אלהי כסף" שאם עשו אותן של כסף הרי הן כאילו עשו

אלהי כסף (מכילתא יתרו פרשה י). ואם כן חשש השם יתברך שמא אחרי שחטאו בגל שמא כשיעשה אחד את הארון יבא להרהר איזה מחשבה זרה הנוטה לדרכי הטלסמאות ועצביהם. לכן בחר בצלאל שאבי אבני נהרג על אשר מחשה בעשיית העגל. אם כן מצד התנבנ התבע שהוא שונא כל הנוטים אחרי ההבל וציוור שום דמות ותמונה, ובל יבא לשום מחשבה זרה כלל. ולכן כתב "ויעש בצלאל" שהוא לבדו עשה את הארון בלא שום סיוע. ובוזה יבואר שהשם יתברך קדם עשיית העגל אמר (שמות לא ב-ג) "ראה קראתי בשם בצלאל וכו' ואמלא וכו' לעשות בכל מלאכה". וכשאמר משה לישראל כתוב (שם לה, ג) "לעשות בכל מלאכת מחשבת". ולפי שזה היה אחר העגל, ואו המלאכה היה צריך להיות טהורה גם בהחשבה שלא

יתרהרו שום ציור גשם ותבנית דמות כלל - וזה "מלאכת מחשבת", שהכחשבה תהא טהורה - והנהגה נוקיה דו"ק. ואולי כונו לזה במליצתם הגוראה דנפק כגוריא מבית קדש הקדשים.

(2)

6) pc

7) אגות פתורה

בוא וראה את שפע הכח שנכנס בחומר ע"י המסירות והאהבה שמשקיע בו האדם. כתיב: "ומעיל קטן תעשה לו אמר" (שמואל א ב יט), ואחז"ל (ילקוט שמואל רמז קלט): "איש זקן עולה והוא עוטה מעיל (שמואל א כח יד), ולהלן הוא אומר ומעיל קטן תעשה לו אמו, תנא, המעיל בו גדל, בו נקבר, בו עלה", יעו"ש.

כלומר, אותו מעיל שעשתה לו אמו היה הולך וגדל עמו כל ימי חייו ואף במותו לא נפרד ממנו. ומצינו כענין זה בדור המדבר ככתוב (דברים ה ד): "שמלתך לא בלתה מעליך", אלא ששם היו ישראל צריכים לכך, כי מנין להם בגדים חדשים במדבר, אך למה הוצרך שמואל הנביא לנס זה.

וצריך לומר כי ענין גדול היה לשמואל במעיל זה דוקא, והטעם הוא הדנה פירש הרד"ק על פסוק זה "ומעיל קטן תעשה לו אמר" - "כי לא היה מנהגם לעטות מעיל אלא הגדולים אבל לא הקטנים, וזה מרוב אהבתה אותו עשתה לו מעיל".

את כל דמעותיה ותפילותיה, את כל אהבתה ואת כל לבה נתנה חנה הנביאה במעיל זה שעשתה לו, ועל ידי כך הפך המעיל עצמו למקור שופע אהבה וחסד. וכיון שנתעטף בו שמואל נכנסה בו אהבת ישראל ואהבת הקב"ה עד אין קץ, ויחד עם המעיל גדל שמואל וד' עמו, והיה מסבב בכל עיירות ישראל להביא להם את דבר ד', ולנהל אותם בדרך הישר, והכל ממידת אהבת ישראל שהיתה בו, וע"י מידה זו זכה שתשרה עליו שכונה, על כן לא נפרד שמואל מן המעיל לעולם, ומשום זה נעשה לו נס שגדל המעיל עמו ולא בלה.

וענין זה שנספג בדומם הכח שמשקיע בו האדם קיים גם בצד הרע והשלילה, והענין נלמד מן הכתוב: "ואם מזבח אבנים תעשה לי לא תבנה אתהן גזית כי חרבך הגפת עליה ותחללה" (שמות כ כב), ואמרו חז"ל: "המזבח נבנה להאריך ימיו של אדם, והברזל לקצר ימיו של אדם, אין זה בדין שיונף המקצר על המאריך (מדות פ"ג מ"ד), ועוד שהמזבח מטיל שלום בין ישראל לאביהם שבשמים, לפיכך לא יבא עליו כורת ומחבל" (רש"י שם).

ולכאורה קשה, וכי הברזל ממת, והרי האדם האוחז בחרב הוא הממת, והיאך כינו חז"ל את הברזל "מקצר" או "מחבל", אלא הוא שאמרנו, כי הרוצח המחזיק ומשתמש בברזל מחזיר את כח הרציחה לתוך הברזל, ונחשב הברזל עצמו כמקצר ימיו של אדם, לעומת המזבח המאריך ימיו של אדם, שסגולה זו נתן בו הבורא ית"ש להיות "מזבח כפרה", והרי החטא גורם למיתה, וכיון שנתכפר לאדם, ימיו מתארכין, ואינו בדין שיבנה המזבח ע"י הברזל המקצר ימיו של אדם, שאם יבנה ע"י ברזל יגרע מכוחו להאריך ימיו של אדם.

ואמרו חז"ל (מנחות צו א): "בזמן שביהמ"ק היה קיים מזבח מכפר על אדם, לכשיו שאין ביהמ"ק קיים, שולחנו של אדם מכפר עליו", ופירש"י: "שנותן פרוסה לאורחים", ובשטמ"ק שם גורס: "שנותן פרוסה לעני", והתוס' פי' הטעם כי גדולה לגימה שמקרב רחוקים. ולהאמור, אין כאן מליצה אלא הכוונה היא כפשוטו, "השולחן" הוא שמכפר, שאף שאת כל אלה עושה בעל הבית, מ"מ מאחר שע"י השולחן נעשים מעשי צדקה וחסד נעשה השולחן עצמו למזבח כפרה, וכח זה ניתן בו ע"י שישים לבעליו לצדקה וחסד.

ויבשו בני ישראל וגו'. והנס שלא עשו אלה נללל ומתני לך שלמו של אדם כמותו (מנחות ל"ד): וכאלו כל ישראל עשו, והנס שלא מינו שעה נללל אלא ממאמר ה', ולא הם שלחוהו, אף על פי כן הרי הפסוקו עליו:

עוד נראה כי כן עשה הבטוח מחברת הכללות נקיים המורה, והדעה כי בני ישראל יזכו זה לזה, והמורה יתנה להתקיים כללות ישראל, כל אחד יעשה היכולת שצדו ויזכו זה לזה:

ואמ"י כי לזה רמז באומרו (יקרא יט יח) ואהבת לרעך כמוך, פירוש לזה שהוא כמותך, כי בשלומי יטיב לך, ובאמצעות אחת משלים שלימותך, ואם כן אינו אחר אלא אחת עלמך וכאחד מתלקין:

ובזה מלאנו נחת רוח כי ה' לזה מר"ג מצות, ומן הנמנע שימצא אדם אחד שיטעו נקיים כולם, וזה לך האות, כהו ולי וישראל, וגשים, יש מצות עשה נכונים שאין מליצות:

8) אלה

7) ויברך אתם משה. בחנוכת הבית של מוסד ציבורי, שנבנה בעטל רב של רב גדול, שאסף איש מהור זה נדבות לצורך הבניה ומסר דו"ח למנדבים יאת הבית חסד לרבים. - שמעתי את

הרב הזה מודה ומברך לנדבים על עזרתם לביצוע הבנין. כאשר הומינו אותי לנאום על הכאורה, אמרתי שעולם הפוך אני רואה כאן, שמשורת הדין היה על הקהל לברך ולהודות להרב. שהשקיע

כ"כ עמל בדבר ציבורי ושהמציא לנדבים מצוה רבה כזו... אלא שיש בו מדעת משה רבינו, שאחרי שנתן דו"ח מהנדבות, שנתנו על המשכן, לא המתין ולא קוה שהמנדבים יברכו אותו על שהמציא להם

מצוה רבה כזו ועל טרחתו הגדולה בבנין המשכן והעמדתו, כפי שהשכל היה מחייב, אלא הוא מצדו ברך את המנדבים ואת עושי המלאכה, ובה אפטר לתרץ את קושית אונת'ה. למה נאמר "ויברך אתם אלהים", והיה די לומר "ויברך אתם", שהרי כבר נאמר "משה" בתחלת הפסוק?

- אבל מפני שמשורת הדין היה על בני לברך ולהודות למשה (לפי דברי רבותינו בתנחומא ברך אותם: "ה' אלהי אבותיכם יספך עליכם ככם אלף פעמים"). - הרגיש הכתוב, שמה היה המברך... וכן אנו רואים תמיד, שהעני מברך לבעל הבית, אע"פ שאמר, יותר ממה שבעה"ב עושה חסד עם העני העני עושה עם בעה"ב... - שהרי בעולם הפוך אנו חיים.

1) ישראל לעשותם, יש מצות לישראל שאינם נכונים, וכן בלוי, וכן נגשים, ומה מליצות יש ליחד לקיימם להשלים חיקון לרמ"ח איבריו ושם"ה גידיו, אשר יכוונו להם, אלא ודאי שמקיים המורה במחצית הכללות וזכו זה מזה, והוא מה שאמר הכתוב כאן יעשו בני ישראל ככל אשר לזה ה',

7) מצוה לפולם יחד מעשה כולם, והם שמהם הביאו הנדבה, מהם עשו מלאכה, יאמר על כלליתם שעשו הכל, וקמן מאמר זה להלכה העדים, אשר עשאוים יחדים מישראל, להעריך כי [גם] על פרט זה יאמר שעשאויה בני ישראל באין הכלל, ומעשה כל אחד מישראל הביא כל הייצ מיניו שנדבה, ועשה כל המלאכות האמורות:

3)

16

העדה" (שם טו, כד). וכל אחד צריך לקיים מצוה התלויה בו, ובכלותם הוא "אדם" שלם. לכן על מצוות שאין לקיימם צריך ללמוד, ד"כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב (חטאת - מנחות קי, א) או להתחייב לומדי תורה. לכן להלן (כד, ז) ענו "כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע" - יש מהם שנעשה מה ששייך אצלנו, ויש שנשמע שנלכד ונבין פנימיותם והלכותיהם וחוקותיהם. אבל כאן ענו "כל העם יחדיו כל אשר דבר ה' נעשה", שבכללות העם כאחד כולם יחדיו יעשו כל אשר דבר ה', וכל אחד יעשה השייך לו ודו"ק.

יט, ח ויענו כל העם יחדיו ויאמרו כל אשר דיבר ה' נעשה. הנה מצוות התורה יש אשר לכהנים ויש אשר ללוויים ויש לכהן גדול ויש למלך או לסנהדרין, ויש למי שיש לו קרקע וביה, רק בכלל ישראל צריכה התורה להתקיים "כל ישראל ערביין זה לזה" (שבועות לט, א) ובקיומם כולן מקבלים שכר. "ואתן צאן מרעיתי אדם אתם" (יתרוקאל לד, לא) שכל האומה הישראלית הוא אדם אחד: - יש אשר הוא כלב וכמו

9
עין
גמול

שאמרו (איכא רבה פתיחה טו) "צדיקים לבן של ישראל" ויש כראש ויש כעין, והוא שנמצא (במדבר לא, כו) "ראשי העדה", עיני

10
שם

שבעת ימים, כי ביטול הישות לאין ואפס יתכן רק לאחר פרישת שבעת ימים המרמזים לשבעת ימי הבנין, שמתנער לגמרי מעוה"ז ומכל עניניו. ולכן הכהן הגדול היה טעון פרישת שבעת ימים קודם כפרת יוהכ"פ, וכן הכהן השורף את הפרה צריך הכנה שבעת ימים, שעיקר עבודת הפרה היא שריפת הפרה כמבואר שענינה ביטול הישות, ונמצא שכפרת יוהכ"פ וטהרת פרה אדומה ענינם אחד, בחי' ביטול הישות לאין ואפס, שזה מביא להסתלקות הטומאה ולהסתלקות החטאים, לכפר עליכם. וכמו שבשבעת ימי המילואים נצטוו ומפתח אהל מועד לא תצאו שבעת ימים, כי היו צריכים שבעת ימי הכנה להתנער מעוה"ז בכדי להמשיך את קדושת המשכן, כך צוה ה' לעשות לכפר עליכם, שהכה"ג ביוהכ"פ והכהן השורף את הפרה צריכים הכנה שבעת ימים להגיע לבחי' אין.

6

וזה מש"נ בפרשת פרה אדומה זאת חקת התורה, ואחז"ל חוקה חקתי גזרה גזרתי ואין לך רשות להרהר אחריה, שהמשמעות בזה היא ביטול הגמור בבחי' אין ואפס עד שאפילו להרהר אסור. וכן בפרשת יום הכיפורים כתיב לשון חוקה, שבת שבתון הוא לכם ועיניכם את נפשותיכם חוקת עולם, והיתה זאת לכם לחוקת עולם, כי גם יום הכיפורים הוא בבחי' חוקה, חוקה חקתי גזרה גזרתי ואין לך רשות להרהר אחריה, המרמו לביטול הגמור בחי' אין ואפס. ועפ"ז י"ל מאמר מרן אדמו"ר בב"א זי"ע עה"פ

26

מקוה ישראל ה', שהם ג' ענינים המטהרים איש יהודי. מקוה המטהר את האדם מטומאתו, ישראל, ההתאחדות עם יהודים מביא להסתלקות הטומאה, וה' זה שיהודי מתדבק בהשי"ת מסלק ממנו את הטומאה. וענין ג' דברים אלו הוא ביטול הישות המטהר יהודי מטומאתו. וכדאי' בספה"ק דענין טהרת מקוה, שהאדם הטובל ונכנס כולו במי הטהרה עד שאפילו חוט השערה לא נשאר בחוץ הר"ז ביטול מוחלט לארבעים סאה של טהרה שע"ז נטהר ממילא מטומאתו. ועד"ז בחי' ישראל, שהיא כאשר יהודי מבטל עצמו ליהודים האגודים יחד וזה מטהרו מכל טומאותיו. וכמו שהוסיף עוד מרן זי"ע, דכשם שבטבילה במקוה אסור שתהא חציצה, כך גם בטהרת ישראל ע"י אהבת ישראל אסור שתהא חציצה בין אחד לשני, ואז הר"ז ממשיך טהרה. וכן כאשר יהודי מבטל את עצמו הוא וכל כחותיו להשי"ת ונהיה בבחי' אין, הרי זה מטהרו.

34

שבעת ימים קודם לשריפת הפרה מפרישין כהן השורף את הפרה וכו' (פרה ג, א), וילפינן זאת בגמ' (יומא ב.) מהכתוב בפרשת מלואים (ויקרא ח) כאשר עשה ביום הזה צוה ה' לעשות לכפר עליכם, דקאי על מד"כ לעיל מיניה ומפתח אהל מועד לא תצאו שבעת ימים, וע"ז נאמר כאשר עשה ביום הזה צוה ה', לעשות זה מעשה פרה, לכפר זה מעשה יום הכיפורים. שכהן גדול טעון פרישה שבעת ימים קודם יום הכיפורים וכן הכהן השורף את הפרה מפרישין אותו מביתו שבעת ימים. וראוי לכאר ענין פרישה זו, דבשלמא כה"ג ביום הכיפורים שמכפר על כל כלל ישראל מובן שצריך לזה הכנה רבתי שבעת ימים, אך שריפת הפרה שלכאורה אינה אלא ענין דיני טומאה וטהרה, לשם מה צריך לזה הכנה כזו של שבעת ימים כיום כפורים.

10

וי"ל ע"פ מש"כ בספה"ק קדושת לוי מהרה"ק מברדיצ'וב זי"ע (עניני ר"ה), ידוע שיום הכיפורים אינו מכפר רק עד שיכניס עצמו לגדר האי"ן, שיאמר אני ומה שיש לי וכל הכחות שלי הכל הוא להכבירא ית"ש, ואפשר שזהו כוונת השתחוויה של כה"ג ביום כ"ב בחדש הקדשים שהוא נכנע לגמרי להשי"ת כאין ואפס. והבי' בזה ע"פ מאמר מרן בב"א זי"ע על מד"א בזה"ק (לפני התקיעות) שהמקטרג אומר

16

פלוגי עבד כך פלוגי עבד על כך, שכל זה שייך כאשר יש בנמצא בחי' פלוגי, שהוא יש, ואז מתייחס אליו החטא, אך כאשר מבטל עצמו בבחי' אין ואפס אין כאן עוד פלוגי, זה סוד הכפרה של יום הכיפורים, שתלוי בזה שמבטל את עצמו לאין ואפס.

26

ועד"ז הוא ענין פרה אדומה, כמבואר לעיל דכל ענין טומאת מת וכל שאר הטומאות, הוא אחיות החיצונים והקליפות, וכל אחיות החיצונים והקליפות היא רק בישות, זה שורש ומקור הטומאה. וכנגד זה ענין שריפת הפרה, ששורפים אותה לגמרי עד שנעשית לאפר, מורה על ביטול הגמור בבחי' אין ואפס. והוא ענין מי חטאת המטהרים את יהודי מטומאתו, כי הם ממשיכים על האדם בחי' אין ואפס וממילא אין עוד לטומאה אחיזה בו ופורחת ממנו. וכדי להגיע לבחי' זו של אין ואפס צריכים הכנה

31

34